

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки
та методики початкової освіти

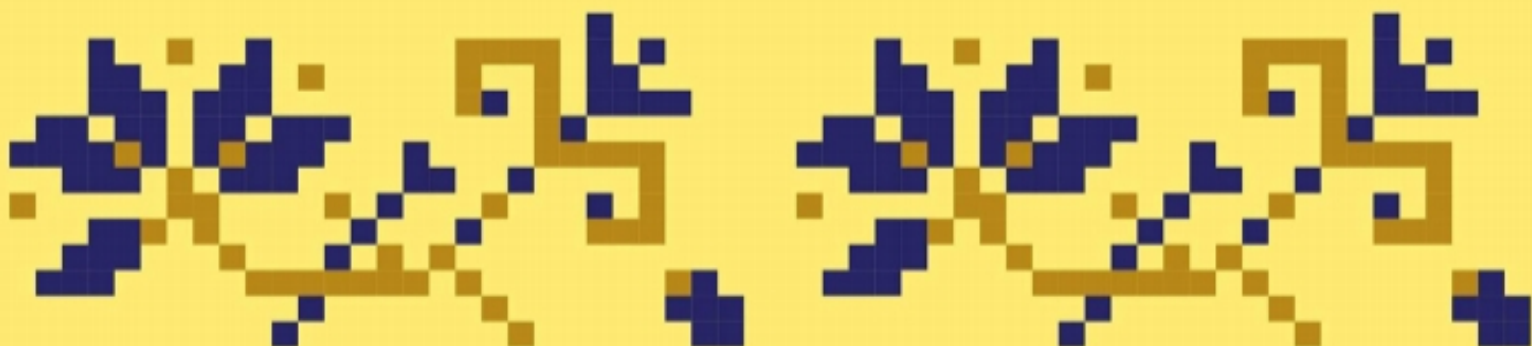

**ВИШИВАНКА - НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБЕРІГ
ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ,
СИМВОЛІ НЕСКОРЕНОСТІ І ВОЛІ**

---

*Збірник матеріалів
Міжнародного біенале, присвяченого
Всесвітньому дню вишиванки*

19 травня 2022 р.

Чернівці - 2022

Сорочинська Тетяна Адамівна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії
Рівненського державного гуманітарного університету, Україна

Сорочинська Ольга Володимирівна,
здобувач вищої освіти факультету історії,
політології та міжнародних відносин
Рівненського державного гуманітарного університету, Україна

ВИШИВАНКА ЯК СИМВОЛ НЕЗЛАМНОСТІ І ЄДНОСТІ УКРАЇНЦІВ

У складний для України час необхідність збереження культури свого народу, традиційного народного мистецтва є надважливим і особливо актуальним питанням. У цьому контексті мистецтву вишивання належить одна з пріоритетних ролей, оскільки вишивка є давнім і вічно молодим мистецтвом. І як засвідчує історичний досвід, вишиванка стала символом незламності, стійкості, етнічної єдності українського народу, символом ідентифікації українця.

Власне вишиванка – не просто елемент етнічної одягу, це ціле багатство нації, яке несе у собі глибинний зміст. Вишиті орнаменти приховують у собі зашифроване послання наших предків, які використовували вишиванку в якості оберега. У синтезі з іншими видами декоративно-прикладного мистецтва вишиванка як національний культурний образ є унікальним явищем світової цивілізації.

Як відомо, вишивання сорочок з давніх давен увійшло в життя нашого народу. Українці ставилися до вишиванки як до святині. Вона передавалася з покоління в покоління, і береглася як реліквія. Тому, вишиванка беззаперечно є національною цінністю, символом здоров'я та краси, щасливої долі й родової пам'яті, порядності й чесності, любові та віри.

На території сучасної України основні традиції народної вишивки досі збереглися, а в деяких регіонах існують свої особливості, що допомагають майстриням повністю відобразити мальовничість місцевої природи і багатство культури. Але,

незважаючи на численні відмінності, народну вишивку об'єднує витончений рослинний орнамент.

Найпоширенішими кольорами вишиванки є червоний та чорний, які вважалися магічними. Червоний свідчить про життєдайну енергію сонця, кохання, радість землі. Натомість чорний – наділений магією життєвої сили рідної землі. Він уособлює безліч таємних знаків і закликів до родючого ґрунту, що забезпечує урожай і достаток. Відповідно білий колір означає світло і високодуховність, синій – холод і воду, жовтий – відображає свободу і щастя. Щодо зеленого кольору, то він символізує ріст і розвиток, прагнення життя й молоді, дужу силу. Коричневий у вишивці ототожнюється із засіяною ріллею, а сірий – з рівновагою та здійсненням бажань [1].

Цікавим є той факт, що популярною в епоху Київської Русі була вишивка з золотими і срібними нитками. Її оцінювалась вона як надзвичайна коштовність. Нею прикрашали не тільки святковий, ритуальний, княжий, а й цивільний одяг, тканини для храмів. Відомі історичні відомості про місце виготовлення вишивок, про людей, які нею займалися. Так, у XI столітті сестра Володимира Мономаха Ганна Всеволодівна прийняла постриг у київському Андріївському монастирі й організувала школу, де молоді дівчата вчилися вишивати золотом і сріблом. Київ був центром вишивального мистецтва. Тут організовувались при монастирських школах майстерні. Вишивка була важливим заняттям і в родинах великих князів. Дружина Рюрика Ростиславовича Ганна вишивала тканини для себе, своєї родини, для Видубецького монастиря [2].

Сьогодні вишивка – це висока культура орнаменту, колориту, це унікальне мистецтво, що стверджує розвиток графічної, живописної культури народу. Це важлива художня цінність, яка виконує різноманітні функції – естетичну, пізнавальну і комунікаційну [3]. Щодо останньої, особливо важливо зауважити, що на сучасному етапі розвитку незалежної України вишиванка є символом єдності й згуртованості українського народу. Одягнувши вишиту сорочку, людина демонструє не тільки її красу й унікальність, але й засвідчує свою приналежність до віковичної української культурної традиції.

Вбрання акторів, артистів, спортсменів, простих українців по всьому світі вказує на особливість української нації – об'єднуватися у важкі хвилини заради перемоги.

Безперечно зростає популярність української вишиванки в світі. Свідченням цього, є виступ групи «Kalush Orchestra» на Євробаченні 2022 р. в Турині (Італія), які посіли перше місце в пісенному конкурсі й продемонстрували своїм зовнішнім виглядом не лише красу і багатогранність вишиванки, а й незламність духу українців, згадавши у своїй промові героїв-захисників Маріуполя.

Українці – гідна нація, яка береже і шанує історію, культуру свого народу та суспільно-національні цінності. Усвідомлення того, що ми самобутні, і Україна в нас одна, і нам разом випало на долю захищати її та розбудовувати є загальною суспільною справою. Нині українці, чинячи опір агресору, своїми реальними діями довели європейській спільноті, що завжди прагнули жити в демократичній, економічно розвиненій, соціально орієнтованій країні. Що утвердження демократичних цінностей, принципів громадянського суспільства, свободи слова та верховенства права є пріоритетом українського суспільства. І формування ціннісного ставлення особистості до свого народу, Батьківщини, держави, нації є тенденцією національно-патріотичного виховання в нашій державі.

Головним гаслом українців сьогодні є «Наша доля – тільки воля!», адже попри залякування, терор, переслідування, політичні репресії вони (як і багато років тому) вражають своєю силою духу та продовжують боротися за ідею свободи, волі та незалежності. В українців на генетичному рівні закладена любов до Батьківщини, загальнолюдські моральні та національні цінності, а вишиванка є проявом незламної позиції кожного українця.

Список використаних джерел

1. Історія українського етнічного бренду. Національно-науковий інженерно-технічний інститут ім. акад. І. С. Гулого. URL:<http://niti.nuft.edu.ua/news/istoriya-ukrayinskogo-etnichnogo-brendu-vyshyvanky> (дата звернення: 15.05.2022).

Борання акторів, артистів, спортсменів, простих українців по всьому світі вказує на особливість української нації – об'єднуватися у важкі хвилини заради перемоги.

Безперечно зростає популярність української вишиванки в світі. Свідченням цього, є виступ групи «Kalush Orchestra» на Євробаченні 2022 р. в Турині (Італія), які посіли перше місце в пісенному конкурсі й продемонстрували своїм зовнішнім виглядом не лише красу і багатогранність вишиванки, а й незламність духу українців, згадавши у своїй промові героїв-захисників Маріуполя.

Українці – гідна нація, яка береже і шанує історію, культуру свого народу та суспільно-національні цінності. Усвідомлення того, що ми самобутні, і Україна в нас одна, і нам разом випало на долю захищати її та розбудовувати є загальною суспільною справою. Нині українці, чинячи опір агресору, своїми реальними діями довели європейській спільноті, що завжди прагнули жити в демократичній, економічно розвиненій, соціально орієнтованій країні. Що утвердження демократичних цінностей, принципів громадянського суспільства, свободи слова та верховенства права є пріоритетом українського суспільства. І формування ціннісного ставлення особистості до свого народу, Батьківщини, держави, нації є тенденцією національно-патріотичного виховання в нашій державі.

Головним гаслом українців сьогодні є «Наша доля – тільки воля!», адже попри залякування, терор, переслідування, політичні репресії вони (як і багато років тому) вражають своєю силою духу та продовжують боротися за ідею свободи, волі та незалежності. В українців на генетичному рівні закладена любов до Батьківщини, загальнолюдські моральні та національні цінності, а вишиванка є проявом незламної позиції кожного українця.

Список використаних джерел

1. Історія українського етнічного бренду. Національно-науковий інженерно-технічний інститут ім. акад. І. С. Гулого. URL:<http://nniti.nuft.edu.ua/news/istoriya-ukrayinskogo-etnichnogo-brendu-vyshyvanky> (дата звернення: 15.05.2022).

2. Романенко Л. Історія виникнення вишиванки. URL:<https://sites.google.com/site/romenkolarar/istoria-viniknenna-visivei> (дата звернення: 15.05.2022).

3. Вишивка скатертини. Використання орнаменту у вишиванці. Культура. URL:<https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/11408/> (дата звернення: 16.05.2022).